

Haathon Haath Phoophi Se Sulh Kar Li (Gujarati)

હાથોં હાથ ફૂંફી સે સુલ્હ કર લી

મઅ રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છે સુલૂક કે ફઝાઈલ

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, જ્ઞાનિયે ઘ'પતે છરવામી, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ ઝિલાલ

મુહમ્મદ ઇબ્ત્યાસ અતાર કાદિરી ર-ઝવી

دامت برکاتہم
السلامۃ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ દીની કિતાબ યા ઇસ્લામી સબક પઢને સે પહલે ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

તરજમા : ઐ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ હમ પર ઇલ્મો હિક્મત કે દરવાઝે ખોલ દે ઔર હમ પર અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! ઐ અ-ઝમત ઔર બુઝુર્ગી વાલે। (المُسْتَرْف ج ١ ص ٤٠٠ دار الفكر بيروت)
નોટ : અવ્વલ આખિર એક એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના
વ બકીઅ
વ મજિફરત
13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1428 હિ.

હાથોં હાથ ફૂંડી સે સુલ્હ કર લી

યેહ રિસાલા (હાથોં હાથ ફૂંડી સે સુલ્હ કર લી)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઇસ રિસાલે કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ. ઇસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, ઈ-મેઈલ યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના, સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને,
તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા

MO. 9374031409 E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
مَا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

હાથોં હાથ ફૂંફી સે સુલ્હ કર લી

શૈતાન લાખ સુસ્તી દિલાએ મગર આપ યેહ રિસાલા (23 સફહાત) મુકમ્મલ પઢ લીજિયે **إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ** આપ કો મુફીદ તરીન મા'લૂમાત મિલેંગી.

દુરદ શરીફ કી ફઝીલત

(**صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّد**)

હઝરતે સય્યિદુના અબુલ મુઝફફર મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ ખય્યામ સમર કન્દી **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي** ફરમાતે હૈં : મૈં એક રોઝ રાસ્તા ભૂલ ગયા, અચાનક એક સાહિબ નઝર આએ ઔર ઉન્હોં ને કહા : “મેરે સાથ આઓ.” મૈં ઉન કે સાથ હો લિયા. મુઝે ગુમાન હુવા કે યેહ હઝરતે સય્યિદુના ખિઝર **الصلوة والسلام** હૈં. મેરે ઇસ્તિફસાર (યા'ની પૂછને) પર ઉન્હોં ને અપના નામ ખિઝર બતાયા, ઉન કે સાથ એક ઔર બુઝુર્ગ ભી થે, મૈં ને ઉન કા નામ દરયાફત કિયા તો ફરમાયા : યેહ ઇલ્યાસ **(عَلَى نَبِينَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام)** હૈં. મૈં ને અઝ્ઝ કી : અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** આપ પર રહમત ફરમાએ, ક્યા આપ દોનોં હઝરાત ને સરવરે કાએનાત, શહન્શાહે મૌજૂદાત, મહબૂબે રબ્બુલ અર્દે વસ્સમાવાત, અહમદે મુજતબા, મુહમ્મદે મુસ્તફા **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કી ઝિયારત કી હૈ ? ઉન્હોં ને ફરમાયા : હાં. મૈં ને અઝ્ઝ કી : સરકારે મદીના **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** સે

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : جیس نے मुज पर एक बार दुड़दे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें बेजता है. (مسلم)

સુના હુવા ઇશદિ પાક બતાઈયે તા કે મેં આપ સે રિવાયત કર સકું. ઉન્હોં ને ફરમાયા કે હમ ને રસૂલે ખુદા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો યેહ ફરમાતે સુના કે જો શખ્સ મુજ પર દુડદે પાક પઢે ઉસ કા દિલ નિફાક સે ઇસી તરહ પાક ક્રિયા જાતા હૈ જિસ તરહ પાની સે કપડા પાક ક્રિયા જાતા હૈ. નીઝ જો શખ્સ “**صَلَّى اللہُ عَلَیْ مُحَمَّد**” પઢતા હૈ તો વોહ અપને ઊપર રહમત કે 70 દરવાઝે ખોલ લેતા હૈ.

(الْقَوْلُ الْبَدِيع ص 277، جَذْبُ الْقُلُوب ص 230)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّد

હાથોં હાથ ફૂંફી સે સુલ્હ કર લી

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આજ કલ બાત બાત પર લોગ રિશ્તેદારિયાં કાટ કર રખ દેતે હૈં, લિહાઝા આપસ મેં મહબ્બત કી ફઝા કાઈમ હોને કી ખ્વાહિશ કી અચ્છી નિચ્ચત કે સાથ સવાબ કમાને કે લિયે રિશ્તેદારોં કે સાથ હુસ્ને સુલૂક કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત પેશ કરતે હુએ મ-દની ફૂલ પેશ કરને કી સમ્મત કરતા હૂં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા **صَلَّى اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم** એક મર્તાબા સરકારે મદીના **رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ** અહાદીસે મુબારકા બયાન ફરમા રહે થે, ઇસ દૌરાન ફરમાયા : હર કાતેએ રેહૂમ (યા'ની રિશ્તેદારી તોડને વાલા) હમારી મહફિલ સે ઉઠ જાએ. એક નૌ જવાન ઉઠ કર અપની ફૂંફી કે હાં ગયા જિસ સે ઉસ કા કઈ સાલ પુરાના ઝગડા થા, જબ દોનોં એક દૂસરે સે રાઝી હો ગએ તો ઉસ નૌ જવાન સે ફૂંફી ને કહા : તુમ જા કર ઇસ કા સબબ પૂછો, આખિર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શાખ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂર્ાન)

ઐસા કયું હુવા ? (યા'ની સચ્ચિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કે એ'લાન કી કયા હિક્મત હૈ ?) નૌ જવાન ને હાઝિર હો કર જબ પૂછા તો હઝરતે સચ્ચિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા કે મેં ને હુઝૂરે અન્વર ﷺ સે યેહ સુના હૈ : “જિસ કૌમ મેં કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારી તોડને વાલા) હો, ઉસ કૌમ પર અલ્લાહ કી રહમત કા નુઝૂલ નહીં હોતા.” (الرَّوَا جِرُ عَنْ أَقْبَرِافِ الْكِبَارِ ج ٢ ص ١٥٣)

સાસ બહૂ મેં સુલ્હ કા રાઝ

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! પહલે કે મુસલ્માન કિસ કદર ખૌફે ખુદા રખને વાલે હુવા કરતે થે ! ખુશ નસીબ નૌ જવાન ને અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કે ડર કે સબબ ફૌરન અપની ફૂંકી કે પાસ ખુદ હાઝિર હો કર સુલ્હ કી તરકીબ કર લી. સભી કો ચાહિયે કે ગૌર કરેં કે ખાનદાન મેં કિસ કિસ સે અનબન હૈ જબ મા'લૂમ હો જાએ તો અબ અગર શર-ઈ ઉઝૂર ન હો તો ફૌરન નારાઝ રિશ્તેદારોં સે “સુલ્હ વ સફાઈ” કી તરકીબ શુરૂઅ કર દેં. અગર ઝુકના ભી પડે તો બેશક રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે ઝુક જાએ, اِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ સર બુલન્દી પાએંગે. ફરમાને મુસ્તફા ﷺ “જો અલ્લાહ ﷻ યા'ની تَوَاضَعُ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ - ﷺ હૈ : ﷻ લિયે આજિઝી કરતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ઉસે બુલન્દી અતા ફરમાતા હૈ.” (شُعَبُ الْإِيمَان ج ٦ ص ٢٧٦ حديث ٨١٤٠) અપને ઘરોં ઔર મુઆ-શરે કો અમ્ન કા ગહવારા બનાને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાઈયે ઔર હર માહ કમ અઝ કમ તીન દિન કે લિયે મ-દની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે નીઝ મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે. આપ કી તરગીબ વ તહ્રીસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा ठिक हुवा और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पढा तहकीक वोह बढ भप्त हो गया. (अन)

કે લિયે એક મ-દની બહાર પેશ કરતા હું, યુનાન્યે બાબુલ મદીના (કરાચી) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે તવીલ અર્સે સે મેરી જૌજા ઓર વાલિદા યા'ની સાસ બહૂ મેં ખૂબ ઠની હુઈ થી, નતીજતન જૌજા રૂઠ કર મયકે જા બૈઠી. મૈં સખ્ત પરેશાન થા, સમજ મેં નહીં આતા થા કે ઇસ મસ્અલે કો કેસે હલ કરૂં. એસે મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી જારી કર્દા “મ-દની મુઝા-કરે” કી VCD “ઘર અમ્ન કા ગહવારા કેસે બને!” મેરે હાથ આઈ. મૌઝૂઅ દેખા તો બડી ઉમ્મીદ કે સાથ યેહ VCD ખુદ ભી દેખી ઓર અપની વાલિદાએ મોહ-ત-રમા કો ભી દિખાઈ ઓર એક VCD અપને સુસરાલ ભી ભેજ દી. મેરી વાલિદા કો યેહ VCD ઇતની પસન્દ આઈ કે ઉન્હોં ને ઇસે દો બાર દેખા ઓર હૈરત અંગેઝ તૌર પર મુઝ સે ફરમાને લગીં : “ચલ બેટા ! તેરે સુસરાલ ચલતે હેં.” મૈં ને સુકૂન કા સાંસ લિયા કે લગતા હૈ જો કામ મૈં ભરપૂર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે બા વુજૂદ ન કર સકા વોહ ઇસ VCD ને કર દિયા. મેરે સુસરાલ પહોંચ કર વાલિદા સાહિબા ને બડી મહબ્બત સે મેરી જૌજા કો મનાયા ઓર ઉસે વાપસ ઘર લે આઈ. દૂસરી જાનિબ મેરી જૌજા ને ભી મુસ્બત તર્જે અમલ કા મુઝા-હરા કિયા ઓર ઘર પહોંચને કે બા'દ દૂસરે હી દિન અપની સાસ (યા'ની મેરી વાલિદા) સે કહને લગીં : અમ્મીજાન ! મેરા કમરા બહુત બડા હૈ, જબ કે દીગર ઘર વાલે जिस कमरे में रहते हैं वोह कदरे छोटा है, आप मेरा कमरा ले लीजिये और मैं उस छोटे कमरे में रिहाईश इज्तिहार कर लेती हूं. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ. હમારા ઘર જો ફિતને ઓર ફસાદ કા શિકાર થા, દા'વતે ઇસ્લામી કી બ-ર-કત સે અમ્ન કા ગહવારા બન ગયા. (મ-દની મુઝા-કરે કી મઝકૂરા VCD

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા સુબહ ઓર દસ મરતબા શામ દુરૂદે પાક પઢા (હેઝરોત્ત) ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી.

“ઘર અમ્ન કા ગહવારા કેસે બને” મક-ત-બતુલ મદીના સે હદિથ્યતન લી જા સક્તી ઓર દા’વતે ઇસ્લામી કી વેબ સાઈટ www.dawateislami.net પર દેખી ઓર સુની જા સક્તી હૈ)

સિલએ રેહ્મી કી તા’રીફ

સિલા કે મા’ના હૈં : يا’ની કિસી ભી કિસ્મ કી ભલાઈ ઓર એહસાન કરના. (الرَّوَاهِجُ ۲ ص ۱۰۶) ઓર રેહ્મ સે મુરાદ : કરાબત, રિશ્તેદારી હૈ. (لِسَانُ الْعَرَبِ ۱ ص ۱۶۷) “બહારે શરીઅત” મેં હૈ : સિલએ રેહ્મ કે મા’ના : રિશ્તે કો જોડના હૈ યા’ની રિશ્તે વાલોં કે સાથ નેકી ઓર સુલૂક (યા’ની ભલાઈ) કરના.

(બહારે શરીઅત, જિ. 13, સ. 558)

રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે રિશ્તેદારોં કે સાથ સિલએ રેહ્મી ઓર ઇન કી બદ સુલૂકી પર ઇન્હેં દર ગુઝર કરના એક અઝીમ અપ્લાકી ખૂબી હૈ ઓર અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે યહાં ઇસ કા બડા સવાબ હૈ.

રિશ્તેદારોં કે માલી વ અપ્લાકી હુકૂફ અદા કીજિયે

પારહ 15 સૂરએ બની ઇસરાઈલ આયત નમ્બર 26 મેં અલ્લાહ ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

وَإِذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهٗ

(પ ૧૦, બની અસરાઈલ: ૨૧)

તર-જ-મએ કન્જુલ ઈમાન : ઓર

રિશ્તેદારોં કો ઉન કા હક દે.

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِي “ખઝાઈનુલ ઈરફાન” મેં ઇસ આયતે કરીમા કે તહત લિખતે હૈં : ઇન કે સાથ સિલએ રેહ્મી કર ઓર મહબ્બત ઓર મેલજોલ ઓર ખબર ગીરી ઓર મૌકઅ પર મદદ ઓર હુસ્ને મુઆ-શરત. મસ્અલા : ઓર અગર વોહ મહારિમ (યા’ની

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुवा और उस ने मुझ पर दुश्मद शरीफ न पढा उस ने जफ़ा की.. (عبدالرزاق)

એસા કરીબી રિશ્તેદાર કે અગર ઉન મેં સે જિસ કિસી કો ભી મર્દ ઓર દૂસરે કો ઓરત ફર્જ કિયા જાએ તો નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ હો જૈસે બાપ, માં, બેટા, બેટી, ભાઈ, બહન, ચચા, ફૂંકી, મામૂં, ખાલા, ભાન્જા, ભાન્જી વગૈરા) મેં સે હોં ઓર મોહતાજ હો જાએં તો ઉન કા ખર્ચ ઉઠાના યેહ ભી ઉન કા હક હૈ ઓર સાહિબે ઇસ્તિતાઅત રિશ્તેદાર પર લાઝિમ હૈ.

(ખઝાઈનુલ ઇરફાન, સ. 530, મત્બૂઆ મક-ત-બતુલ મદીના)

સિલએ રેહ્મી કરને કે 10 ફાએદે

હઝરતે સય્યિદુના ફકીહ અબુલ્લૈસ સમર કન્દી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ફરમાતે હેં : સિલએ રેહ્મી કરને કે 10 ફાએદે હેં : ❀ અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી રિઝા હાસિલ હોતી હૈ ❀ લોગોં કી ખુશી કા સબબ હૈ ❀ ફિરિશ્તોં કો મસરત હોતી હૈ ❀ મુસલ્માનોં કી તરફ સે ઉસ શખ્સ કી તા'રીફ હોતી હૈ ❀ શૈતાન કો ઇસ સે રન્જ પહોંચતા હૈ ❀ ઉમ્ર બઢતી હૈ ❀ રિઝ્ક મેં બ-ર-કત હોતી હૈ ❀ ફૈત હો જાને વાલે આબાઓ અજદાદ (યા'ની મુસલ્માન બાપ દાદા) ખુશ હોતે હેં ❀ આપસ મેં મહબ્બત બઢતી હૈ ❀ વફાત કે બા'દ ઇસ કે સવાબ મેં ઇઝાફા હો જાતા હૈ, ક્યૂંકે લોગ ઉસ કે હક મેં દુઆએ ખૈર કરતે હેં.

(تنبيه الغافلين ص ۷۳)

તોડતે નહીં, જોડતે ઓર સિલએ રેહ્મી કરતે હેં

પારહ 13 સૂ-રતુર'દ આયત નમ્બર 21 મેં અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કા ફરમાન હૈ :

وَالَّذِينَ يَصُلُّونَ مَا أَمَرَهُ
بِهِ أَنْ يُوصَلَ

તર-જ-મએ કન્જુલ ઇમાન : ઓર વોહ કે જોડતે હેં ઉસે જિસ કે જોડને કા અલ્લાહ ને હુકમ દિયા.

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોજે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મੈં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરેગા. (કત્રાઆલ)

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي “ખઝાઈનુલ ઈરફાન” મેં ઈસ આયતે કરીમા કે તહત લિખતે હૈં : યા’ની અલ્લાહ કી તમામ કિતાબોં ઔર ઉસ કે કુલ રસૂલોં પર ઈમાન લાતે હૈં ઔર બા’ઝ કો માન કર બા’ઝ સે મુન્કિર હો કર ઉન મેં તફરીક નહીં કરતે યા યેહ મા’ના હૈં કે : હુકૂકે કરાબત કી રિઆયત રખતે હૈં ઔર રિશ્તા કત્અ નહીં કરતે. ઈસી મેં રસૂલે કરીમ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી કરાબતેં ઔર ઈમાની કરાબતેં ભી દાખિલ હૈં, સાદાતે કિરામ કા એહતિરામ ઔર મુસલ્માનોં કે સાથ મુવદત (યા’ની મહબ્બત) વ એહસાન ઔર ઉન કી મદદ ઔર ઉન કી તરફ સે મુદા-ફ-અત ઔર ઉન કે સાથ શફકત ઔર સલામ વ દુઆ ઔર મુસલ્માન મરીઝોં કી ઈયાદત ઔર અપને દોસ્તોં, ખાદિમોં, હમસાયોં (ઔર) સફર કે સાથિયોં કે હુકૂક કી રિઆયત ભી ઈસ મેં દાખિલ હૈ. (ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 482, મત્બૂઆ મક-ત-બતુલ મદીના)

બેહતરીન આદમી કી ખુસૂસિયાત

સાહિબે કુરઆને મુબીન, મહબૂબે રબ્બુલ આ-લમીન, જનાબે સાદિકો અમીન صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ એક મર્તબા મિમ્બરે અકદસ પર જલ્વા ફરમા થે કે એક સહાબી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને અર્ઝ કી : “યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! લોગોં મેં સબ સે અચ્છા કૌન હૈ ?” ફરમાયા લોગોં મેં સે વોહ શખ્સ સબ સે અચ્છા હૈ જો કસરત સે કુરઆને કરીમ કી તિલાવત કરે, ઝિયાદા મુત્તકી હો, સબ સે ઝિયાદા નેકી કા હુકમ દેને ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરને વાલા હો ઔર સબ સે ઝિયાદા સિલએ રેહ્મી (યા’ની રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા બરતાવ) કરને વાલા હો. (مُسْنَدُ إِمَامِ أَحْمَد ج ١٠ ص ٤٠٢ حديث ٢٧٥٠٤)

ફરમાને મુસ્તફા: صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ. (અલ-બયહકી)

તિલાવત, પરહેઝ ગારી, નેકી કી દા'વત ઓર સિલએ રેહ્મી

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખૂબ સવાબ લૂટને કી નિચ્ચત સે બયાન કર્દા હદીસે મુબા-રકા કી રોશની મેં કુછ “નેકી કી દા'વત” પેશ કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હૂં. ઈસ રિવાયત મેં સબ સે અચ્છે આદમી કી ચાર ખુસૂસિયાત બયાન કી ગઈ હેં : (1) બ કસરત તિલાવત (2) ખૂબ પરહેઝ ગારી (3) સબ સે ઝિયાદા નેકી કી દા'વત દેના ઓર બુરાઈ સે મુમા-ન-અત કરના ઓર (4) રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક. વાકેઈ યેહ ચારોં નિહાયત હી ઉમ્દા સિફાત હેં અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ નસીબ કરે. આમીન. ઈન ચારોં કે ફઝાઈલ મુલા-હઝા હોં ﴿1﴾ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે નબિયે મુકર્મ, નૂરે મુજસ્સમ, રસૂલે અકરમ, શહન્શાહે આદમ વ બની આદમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : કિયામત કે દિન કુરઆન પઢને વાલા આએગા તો કુરઆન અર્ઝ કરેગા : યા રબ عَزَّوَجَلَّ ! ઈસે હુલ્લા (યા'ની જન્નત કા લિબાસ) પહના. તો ઉસે કરામત કા હુલ્લા (યા'ની ખુઝુર્ગી કા જન્નતી લિબાસ) પહનાયા જાએગા. ફિર કુરઆન અર્ઝ કરેગા : “યા રબ عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ મેં ઈઝાફા ફરમા” તો ઉસે કરામત કા તાજ પહનાયા જાએગા, ફિર કુરઆન અર્ઝ કરેગા : “યા રબ عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ સે રાઝી હો જા.” તો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ સે રાઝી હો જાએગા. ફિર ઉસ કુરઆન પઢને વાલે સે કહા જાએગા : કુરઆન પઢતા જા ઓર જન્નત કે દ-રજાત તૈ કરતા જા ઓર હર આયત પર ઉસે એક ને'મત અતા કી જાએગી. (તરમ્ઝી ج ٤ ص ٤١٩ حديث ٢٩٢٤). પરહેઝ ગારોં કો આખિરત મેં કામ્યાબી કી નવીદ (યા'ની ખુશ ખબરી) સુનાઈ ગઈ હૈ યુનાન્યે પારહ 25 સૂ-રતુઝ્ઝુખ્રુફ આયત નમ્બર 35 મેં ઈશાદિ હોતા હૈ :

وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾

મદિન

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

તુમ્હારે રબ કે પાસ પરહેઝ ગારોં કે લિયે હૈ. ﴿3﴾ હઝરતે સચ્ચિદુના કા 'બુલ અહૂબાર رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કા ઇશાદિ હૈ “જન્નતુલ ફિરદૌસ ખાસ ઉસ શખ્સ કે લિયે હૈ જો اَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ” (યા'ની નેકી કા હુકમ દે ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરે)¹ ﴿4﴾ ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : જિસે યેહ પસન્દ હો કે ઉસ કી ઉમ્ર ઔર રિઝૂક મેં ઇઝાફા કર દિયા જાએ તો ઉસે યાહિયે કે અપને વાલિદૈન કે સાથ અચ્છા બરતાવ કરે ઔર અપને રિશ્તેદારોં કે સાથ સિલએ રેહૂમી ક્રિયા કરે.²

ਓਮ੍ਰਿਕ ਰਿਸ਼੍ਟਰ ਮੇਂ ਜ਼ਿਯਾਦਤੀ ਕੇ ਮਾ'ਨਾ

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “બહારે શરીઅત” જિલ્દ 3 સફહા 560 પર સદરુશશરીઅહ, બદરુતતરીકહ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي ફરમાતે હૈં : હદીસ મેં આયા હૈ કે “સિલએ રેહ્મ સે ઉમ્ર ઝિયાદા હોતી હૈ ઓર રિઝ્ક મેં વુસ્અત (યા'ની ઝિયાદતી) હોતી હૈ.” બા'ઝ ઉ-લમા ને ઇસ હદીસ કો ઝાહિર પર હમ્લ કિયા હૈ (યા'ની હદીસ કે ઝાહિરી મા'ના હી મુરાદ હૈં) યા'ની યહાં કઝા મુઅલ્લક મુરાદ હૈ ક્યૂંકે કઝા મુબરમ ટલ નહીં સકતી.³

إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً
 وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ۝ (પૃ ૧૧, યુનુસ: ૬૧)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : જબ ઉન
 કા વા'દા આએગા તો એક ઘડી ન પીછે
 હટ્ટે ન આગે બઢે.

और जा'ल (उ-लमाओ किराम رَحِمَهُمُ اللَّهُ السَّلَام) ने इरमाया के

۱: تَنْبِيْهُ الْمَغْتَرَّيْنِ ص ۲۳۶ ۲: اَلْتَّرْغِيْبُ وَالتَّرْهِيْبُ ج ۳ ص ۲۱۷ حدیث ۱۶

૩ : કઝા સે મુરાદ યહાં કિસ્મત હૈ. કઝા કી અક્સામ ઓર ઇસ કે બારે મેં તફ્સીલાત જાનને કે લિયે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મતબૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 14 તા 17 કા મુતા-લઆ કીજિયે, ખુસૂસન મજલિસ, **અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા** કી તરફ સે દિયે ગએ હવાશી બે મિસાલ ઓર મુ-તઅદદ વસાવિસ કા ઇલાજ હૈં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : जिस ने मुझ पर दस भरतबा दुड़टे पाक पढा अद्लाह उस पर सो रહमते नाज़िल फरमाता है. (طبرانی)

ઝિયાદતિયે ઉમ્મ કા યેહ મતલબ હૈ કે મરને કે બા'દ ભી ઇસ કા સવાબ લિખા જાતા હૈ ગોયા વોહ અબ ભી ઝિન્દા હૈ યા યેહ મુરાદ હૈ કે મરને કે બા'દ ભી ઉસ કા ઝિકે ખૈર લોગોં મેં બાકી રહતા હૈ. (رَدُّ الْمُحْتَار ج ٩ ص ٦٧٨)

દો ફરામીને મુસ્તફા ﷺ ﴿1﴾ જો અદલાહ ઓર કિયામત પર ઇમાન રખતા હૈ ઉસે યાહિયે કે સિલએ રેહ્મી કરે (بخاری ج ٤ ص ١٣٦ حدیث ٦١٣٨) ﴿2﴾ કિયામત કે દિન અદલાહ કે અર્શ કે સાએ મેં તીન કિસ્મ કે લોગ હોંગે, (उन में से એક હૈ) સિલએ રેહ્મી કરને વાલા. (أَلْفَرَدَوْس بِمَأْثُور الْخُطَاب ج ٢ ص ٩٩ حدیث ٢٥٢٦)

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે ઝૈનબ ઓર સિલએ રેહ્મી

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہَا سے ઝિયાદા ઈનદાર, ઝિયાદા પરહેઝ ગાર, ઝિયાદા સચ્ચી, ઝિયાદા સિલએ રેહ્મી ઓર ઝિયાદા સ-દકા કરને વાલી કોઈ ઓરત નહીં દેખી. (مسلم ص ١٣٢٥ حدیث ٢٤٤٢)

10 હઝાર દિરહમ રિશ્તેદારોં કો બાંટ દિયે

અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફાઝકે આ'ઝમ રَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہَا ને ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે ઝૈનબ રَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہَا કી ખિદમત મેં 10 હઝાર દિરહમ ભેજે તો ઉન્હોં ને યેહ રકમ અપને રિશ્તેદારોં કો તક્સીમ કર દી. (اسد الغابة ج ٧ ص ١٤٠ مُلَخَّصًا)

રિશ્તેદારોં સે તઅલ્લુક તોડને સે બચિયે

કુરઆને પાક મેં ઇશાદિ બારી તઆલા હૈ :

وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ
وَالْأَرْحَامَ ۚ તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઓર
અદલાહ સે ડરો, જિસ કે નામ પર માંગતે
હો ઓર રિશ્તોં કા લિહાઝ રખો.
(٤, النِّسَاء: ١)

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पढे तो वोह लोगो में से कन्जूस तरीन शप्स है. (तर्जुमा)

ઇસ આયતે મુબા-રકા કે તહત “તફસીરે મઝહરી” મેં હૈ :
યા’ની તુમ કત્એ રેહ્મી (યા’ની રિશ્તેદારોં સે તઅલ્લુક તોડને) સે બયો.

(તફસિરમ્પહરી જ ૨૮ વ ૩)

જાન બૂઝ કર કત્એ રેહ્મી કો જાઘઝ સમઝના કુફ હૈ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : रिश्ता काटने वाला जन्नत में नहीं जायेगा. (بخاری ૬૮ વ ૧૭૮૬) હઝરતે અલ્લામા અલી કારી જાહેર કરે છે : ઇસ સે મુરાદ યેહ હૈ કે જો શપ્સ બિગૈર કિસી સબબ ઓર બિગૈર કિસી શુબ્હે ઓર કત્એ રેહ્મી કે હરામ હોને કે ઇલ્મ કે બા વુજૂદ ઇસે હલાલ ઓર જાઈઝ સમઝતા હો વોહ કાફિર હૈ, હમેશા જહન્નમ મેં રહેગા ઓર જન્નત મેં નહીં જાએગા, યા યેહ મુરાદ હૈ કે પહલે જાને વાલોં કે સાથ જન્નત મેં નહીં જાએગા યા યેહ મુરાદ હૈ કે અઝાબ સે નજાત પાને વાલોં કે સાથ ભી નહીં જાએગા (યા’ની પહલે સઝા પાએગા ફિર જાએગા). (મરફા જ ૭૮ તહત હદિથ ૬૯૨૨)

“તફહીમુલ બુખારી” મેં હૈ : ઇસ મેં ઇખ્તિલાફ નહીં કે સિલઅ રેહ્મી વાજિબ હૈ ઓર ઇસ કો કત્અ કરના કબીરા ગુનાહ હૈ. સિલઅ રેહ્મી કે કુછ દ-રજાત હૈ, કમ અઝ કમ દ-રજા યેહ હૈ કે નારાઝી તર્ક કર દે ઓર સલામ વ કલામ સે સિલા (યા’ની અચ્છા સુલૂક) કરે, કુદરત ઓર હાજત કે ઇખ્તિલાફ સે સિલા (યા’ની સુલૂક) કી મુખ્તલિફ હાલતેં હૈ, બા’ઝ હાલ મેં સિલઅ રેહ્મી વાજિબ હૈ ઓર બા’ઝ મેં મુસ્તહબ હૈ, અગર બા’ઝ હાલાત મેં સિલા કિયા ઓર પૂરી તરહ ન કિયા તો ઇસ કો કત્એ રેહ્મી નહીં કહતે.

(તફ્હિમુલ બુખારી ૧૭૮ વ ૨૨૧)

એક મા’લૂમાતી ફતવા મુલા-હઝા ફરમાઈયે, ફતાવા ર-ઝવિયા

જિલ્દ 13 સફહા 647 તા 648 પર હૈ :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْأَبِ وَسَلَّمَ : اُتِىَ شَاطِسُ كِى نَاكِ بَاكِ اِذَا لُودِىَ a

હકીકી ભાઈ કો વેહ કહના : “તુમ મેરે ભાઈ નહીં હો”, કેસા ?

સુવાલ : અગર જૈદ હકીકી ભાઈ બક કો કિસી સાજિશ સે એક મજલિસ મેં બ આવાજે બુલન્દ કલિમએ તય્યિબા પઢ કર કહે કે : “તુમ મેરે ભાઈ નહીં હો”, એસી સૂરત મેં જૈદ પર બ મૂજિબે શર-અ શરીફ કુછ કફ્ફારા લાઝિમ હૈ ? અગર હૈ તો ક્યા વ કિસ કદર ?

જવાબ : અગર ઉસ કે ભાઈ ને ઉસ કે સાથ કોઈ મુઆ-મલા બિલાફે અખુવ્વત કિયા જો ભાઈ ભાઈ સે નહીં કરતા તો ઉસ પર ઇસ કહને મેં ઇલામ નહીં કે ઇસ નફી (યા’ની ઇન્કાર) સે નફિયે હકીકત (યા’ની હકીકત સે ઇન્કાર) મુરાદ નહીં હોતી બલ્કે નફિયે સમરા (હૈ યા’ની ભાઈ હોને કી વજહ સે જૈસા સુલૂક કરના ચાહિયે વૈસા સુલૂક નહીં કિયા) ઓર એસા નહીં બલ્કે બિલા વજહે શર-ઈ યૂં કહા તો તીન કબીરોં કા મુર-તકિબ હુવા : (1) કિઝ્બે સરીહ (યા’ની ખુલા ઝૂટ) વ (2) કત્એ રેહ્મ (યા’ની રિશ્તા કાટના) વ (3) ઇઝાએ મુસ્લિમ, ઇસ પર તૌબા ફર્જ હૈ ઓર ભાઈ સે મુઆફી માંગની લાઝિમ. وَاللَّهُ تَعَالَى اَعْلَمُ

રિશ્તા તોડને વાલે કી મૌજૂ-દગી મેં રહમત નહીં ઉતરતી

“ત-બરાની” મેં હઝરતે સય્યિદુના આ’મશ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ સે મન્કૂલ હૈ, હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને મસ્ઉદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ એક બાર સુબ્હ કે વક્ત મજલિસ મેં તશરીફ ફરમા થે, ઉન્હોં ને ફરમાયા : મેં કાતેએ રેહ્મ (યા’ની રિશ્તા તોડને વાલે) કો અલ્લાહ કી કસમ દેતા હૂં કે વોહ યહાં સે ઉઠ જાએ તા કે હમ અલ્લાહ તઆલા સે મગ્ફિરત કી દુઆ કરેં કયૂંકે કાતેએ રેહ્મ (યા’ની રિશ્તા તોડને વાલે) પર આસ્માન કે દરવાજે બન્દ રહતે હેં. (યા’ની અગર વોહ યહાં મૌજૂદ રહેગા તો રહમત નહીં ઉતરેગી ઓર હમારી દુઆ કબૂલ નહીં હોગી) (الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ ج ٩ ص ٥٨ رقم ٨٧٩٣)

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर रोजे जुमुआ दो सो बार दुरुदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (क़ुरआन)

નારાઝ રિશ્તેદારોં સે સુલ્હ કર લીજીયે

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જો ઝરા ઝરા સી બાતોં પર અપની બહનોં, બેટિયોં, ફૂફિયોં, ખાલાઓં, મામૂઓં, ચચાઓં, ભતીજોં, ભાન્જોં વગેરા સે કત્તે રેહ્મી કર લેતે હેં, ઉન લોગોં કે લિયે બયાન કર્દા હદીસે પાક મેં ઇબ્રત હી ઇબ્રત હૈ. મેરી મ-દની ઇલ્તિજા હૈ કે અગર આપ કી કિસી રિશ્તેદાર સે નારાઝી હૈ તો અગર્યે રિશ્તેદાર હી કા કુસૂર હો સુલ્હ કે લિયે ખુદ પહલ કીજીયે ઓર ખુદ આગે બઢ કર ખન્દા પેશાની કે સાથ ઉસ સે મિલ કર તઅલ્લુકાત સંવાર લીજીયે.

કત્તે રેહ્મી કરને વાલા મઘ્ફિરત સે મહરૂમ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : પીર ઓર જુમા'રાત કો અલ્લાહ તઆલા કે હુઝૂર લોગોં કે આ'માલ પેશ હોતે હેં, તો અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ આપસ મેં અદાવત રખને ઓર કત્તે રેહ્મી કરને વાલોં કે ઇલાવા સબ કી મઘ્ફિરત ફરમા દેતા હૈ.

(الْمَغْنَمُ الْكَبِيرُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ١ ص ١٦٧ حدیث ٤٠٩)

અમાનત ઓર સિલઅ રેહ્મી કી શિકાયત પર પકડ હોગી

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : “અમાનત ઓર સિલઅ રેહ્મી કો ભેજા જાએગા તો વોહ પુલ સિરાત કે દાઅેં ઓર બાઅેં જાનિબ ખડી હો જાએંગી.” (મુસ્લમ ૨૭૦૧-૨૭૦૨) મુફ્ફિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્ફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَانِ ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હેં : યેહ ઇન દોનોં વસ્ફોં કી ઇન્તિહાઈ તા'ઝીમ હોગી કે ઇન દોનોં કો પુલ સિરાત કે આસ પાસ ખડા ક્રિયા જાવેગા શફાઅત ઓર શિકાયત કે લિયે, કે ઇન કી શફાઅત પર નજાત, ઇન કી શિકાયત પર પકડ હોગી. ઇસ ફરમાને આલી સે મા'લૂમ હુવા કે ઇન્સાન અમાનત દારી ઓર રિશ્તેદારોં કે હુકૂક કી અદાએગી ઝરૂર ઇજ્તિયાર કરે કે ઇન દોનોં મેં

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عمر)

કોતાહી કરને પર સપ્ત પકડ હૈ મગર ઈન કી શફાઅત પર દોઝખ સે નજાત હૈ ઈન કી શિકાયત પર વહાં ગિરતા હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 7, સ. 424)

તઅલ્લુકાત તોડને કી સઝા (હિકાયત)

હઝરતે સય્યિદુના ફકીહ અબુલ્લૈસ સમર કન્દી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِ
 “તમ્બીહુલ ગાફિલીન” મેં નક્લ કરતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના યહ્ય્યા
 બિન સુલૈમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی ફરમાતે હૈં : મક્કએ મુકર્રમા شَرَفًا وَتَعْظِيمًا
 મેં એક નેક શખ્સ ખુરાસાન કા રહને વાલા થા, લોગ ઉસ કે પાસ
 અપની અમાનતેં રખતે થે, એક શખ્સ ઉસ કે પાસ દસ હઝાર અશરફિયાં
 અમાનત રખવા કર અપની કિસી ઝરૂરત સે સફર મેં ચલા ગયા, જબ
 વોહ વાપસ આયા તો ખુરાસાની ફૌત હો ચુકા થા, ઉસ કે અહલો
 ઇયાલ સે અપની અમાનત કા હાલ પૂછા : તો ઉન્હોં ને લા ઇલ્મી
 ઝાહિર કી, અમાનત રખને વાલે ને ઉ-લમાએ મક્કએ મુકર્રમા સે પૂછા
 કે મુઝે ક્યા કરના ચાહિયે ? ઉન્હોં ને કહા : “હમ ઉમ્મીદ કરતે હૈં કે વોહ
 ખુરાસાની જન્નતી હોગા, તુમ ઐસા કરો કે આધી યા તિહાઈ રાત
 ગુઝરને કે બા’દ ઝમઝમ કે કૂંએં પર જા કર ઉસ કા નામ લે કર આવાઝ
 દેના ઔર ઉસ સે પૂછના.” ઉસ ને ત્રીન રાતેં ઐસા હી ક્રિયા, વહાં સે
 કોઈ જવાબ ન મિલા, ઉસ ને ફિર જા કર ઉન ઉ-લમાએ કિરામ કો
 બતાયા, ઉન્હોં ને “إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ” પઢ કર કહા : “હમેં ડર
 હૈ કે વોહ શાયદ જન્નતી ન હો,” તુમ યમન ચલે જાઓ વહાં બુરહૂત
 નામી વાદી મેં એક કૂંઆં હૈ, ઉસ પર પહોંચ કર ઇસી તરહ આવાઝ
 દો, ઉસ ને ઐસા હી ક્રિયા તો પહલી હી આવાઝ મેં જવાબ મિલા કે
 મેં ને ઉસ કો ઘર મેં ફુલાં જગહ દફન ક્રિયા હૈ ઔર મેં ને અપને ઘર
 વાલોં કે પાસ ભી અમાનત કો નહીં રખા, મેરે લડકે કે પાસ જાઓ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (મુસ્નદ)

ઔર ઉસ જગહ કો ખોદો તુમ્હેં મિલ જાએગા યુનાન્યે ઉસ ને ઐસા હી ક્રિયા ઔર માલ મિલ ગયા. મેં ને ઉસ સે દરયાફત ક્રિયા કે તૂ તો બહુત નેક આદમી થા તૂ યહાં પહોંચ ગયા ? વોહ બોલા : મેરે કુછ રિશ્તેદાર ખુરાસાન મેં થે જિન સે મેં ને કત્એ તઅલ્લુક (યા'ની રિશ્તા તોડ) કર રખા થા ઇસી હાલત મેં મેરી મૌત આ ગઈ ઇસ સબબ સે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને મુઝે યેહ સજા દી ઔર ઇસ મકામ પર પહોંચા દિયા. (تنبيه الغافلين ص ۷۲ ملخصاً)

કિન રિશ્તેદારોં સે સિલા વાજિબ હૈ ?

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1196 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “બહારે શરીઅત” જિલ્દ 3 સફહા 558 તા 559 પર હૈ : જિન રિશ્તે વાલોં કે સાથ સિલા (રેહ્મ) વાજિબ હૈ વોહ કૌન હેં ? બા'ઝ ઉ-લમા ને ફરમાયા : વોહ જૂ રેહ્મ મહરમ હેં ઔર બા'ઝ ને ફરમાયા : ઇસ સે મુરાદ જૂ રેહ્મ હેં, મહરમ હોં યા ન હોં. ઔર ઝાહિર યેહી કૌલે દુવુમ હૈ, અહાદીસ મેં મુત્લકન (યા'ની બિગૈર કિસી કેદ કે) રિશ્તે વાલોં કે સાથ સિલા (યા'ની સુલૂક) કરને કા હુકમ આતા હૈ, કુરઆને મજીદ મેં મુત્લકન (યા'ની બિલા કેદ) ઝવિલ કુર્બા (યા'ની કરાબત વાલે) ફરમાયા ગયા મગર યેહ બાત ઝરૂર હૈ કે રિશ્તે મેં ચૂંકે મુખ્તલિફ દ-રજાત હેં (ઇસી તરહ) સિલએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક) કે દ-રજાત મેં ભી તફાવુત (યા'ની ફક) હોતા હૈ. વાલિદૈન કા મર્તબા સબ સે બઢ કર હૈ, ઇન કે બા'દ જૂ રેહ્મ મહરમ કા, (યા'ની વોહ રિશ્તેદાર જિન સે ન-સબી રિશ્તા હોને કી વજહ સે નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ હો) ઇન કે બા'દ બકિય્યા રિશ્તે વાલોં કા અલા કદરે મરાતિબ. (યા'ની રિશ્તે મેં નઝદીકી કી તરતીબ કે મુતાબિક)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઉસ કે લિયે એક કીરાત
અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉદુદ પહાડ જિતના હૈ. (મિઝાન)

“ઝૂ રેહ્મ મહરમ” ઓર “ઝૂ રેહ્મ” સે મુરાદ ?

મુફ્ફિસિરે શહીર, હકીમુલ ઉમ્મત, હઝરતે મુફ્તી અહમદ
યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّانِ સૂ-રતુલ બ-કરહ કી આયત 83
وَبِأَوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ
માં બાપ કે સાથ ભલાઈ કરો ઓર રિશ્તેદારોં સે.” કે તહત “તફ્સીરે નઈમી”
મેં લિખતે હૈં : ઓર કુર્બા બ મા’ના કરાબત હૈ યા’ની અપને અહલે
કરાબત કે સાથ એહસાન કરો, ચૂંકે અહલે કરાબત કા રિશ્તા માં બાપ કે
ઝરીએ સે હોતા હૈ ઓર ઈન કા એહસાન ભી માં બાપ કે મુકાબલે મેં
કમ હૈ ઈસ લિયે ઈન કા હક ભી માં બાપ કે બા’દ હૈ, ઈસ જગહ ભી
ચન્દ હિદાયતેં હૈં : પહલી હિદાયત : ઝિલ કુર્બા વોહ લોગ હૈં જિન કા
રિશ્તા બ ઝરીઅએ માં બાપ કે હો જિસે “ઝી રેહ્મ” ભી કહતે હૈં, યેહ
તીન તરહ કે હૈં : એક બાપ કે કરાબત દાર જૈસે દાદા, દાદી, ચચા,
ફૂફી વગૈરા, દૂસરે માં કે જૈસે નાના, નાની, મામૂં, ખાલા, અખ્યાફી
(યા’ની જિન કા બાપ અલગ અલગ હો ઓર માં એક હો એસે ભાઈ ઓર બહન
કા) ભાઈ વગૈરા, તીસરે દોનોં કે કરાબત દાર જૈસે હકીકી ભાઈ બહન.
ઈન મેં સે જિસ કા રિશ્તા કવી હોગા ઉસ કા હક મુકદ્દમ. દૂસરી હિદાયત :
અહલે કરાબત દો કિસ્મ કે હૈં એક વોહ જિન સે નિકાહ હરામ હૈ, ઈન્હેં
ઝી રેહ્મ મહરમ (યા’ની એસા કરીબી રિશ્તેદાર, કે અગર ઈન મેં સે જિસ
કિસી કો ભી મર્દ ઓર દૂસરે કો ઓરત ફર્જ કિયા જાએ તો નિકાહ હમેશા કે લિયે
હરામ હો જૈસે બાપ, માં, બેટા, બેટી, ભાઈ, બહન, ચચા, ફૂફી, મામૂં,
ખાલા, ભાન્જા, ભાન્જી વગૈરા) કહતે હૈં, જૈસે ચચા, ફૂફી, મામૂં, ખાલા
વગૈરા. ઝરૂરત કે વક્ત ઈન કી ખિદમત કરના ફર્જ હૈ ન કરને વાલા
ગુનહગાર હોગા. દૂસરે વોહ જિન સે નિકાહ હલાલ જૈસે ખાલા,
મામૂં ચચા કી ઔલાદ ઈન કે સાથ એહસાન વ સુલૂક કરના સુન્નતે

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : جیس نے کিতاબ میں موج پر دھڑکے پاક دیکھا تو جب تک میرا نام اُس میں
رہےگا فیرشے اُس کے لیے اِستیعْدار کرتے رہےْگے. (طہ)

મુઅક્કદા હૈ ઓર બહુત સવાબ લેકિન હર કરાબત દાર બલકે સારે
મુસલ્માનોં સે અચ્છે અખ્લાક કે સાથ પેશ આના ઝરૂરી ઓર ઇન કો
ઈઝા પહોંચાની હરામ. (તફીરુઝઝ) તીસરી હિદાયત : સુસરાલી દૂર કે
રિશ્તેદાર ઝી રેહ્મ નહીં, હાં ઇન મેં સે બા'ઝ મહરમ હૈં જૈસે સાસ ઓર
દૂધ કી માં, બા'ઝ મહરમ ભી નહીં, ઇન કે ભી હુકૂક હૈં યહાં તક કે
પડોસી કે ભી હક હૈં મગર યેહ લોગ ઇસ આયત મેં દાખિલ નહીં ક્યૂંકે
યહાં રેહ્મી ઓર રિશ્તે વાલે મુરાદ હૈં. (તફસીરે નઈમી, જિ. 1, સ. 447)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ

“હુસ્ને સુલૂક” કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે સિલએ રેહ્મી કે 7 મ-દની ફૂલ

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી
મતબૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “બહારે શરીઅત” જિલ્દ
3 સફહા 559 તા 560 પર સે “હુસ્ને સુલૂક” કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે
સાત મ-દની ફૂલ કબૂલ ફરમાઈયે :

❦ 1 ❧ કિસ રિશ્તેદાર સે કયા બરતાવ કરે

અહાદીસ મેં મુત્લકન (યા'ની બિગૈર કિસી કેદ કે) રિશ્તે વાલોં કે
સાથ સિલા (યા'ની સુલૂક) કરને કા હુકમ આતા હૈ, કુરઆને મજીદ મેં
મુત્લકન (યા'ની બિલા કેદ) ઝવિલ કુર્બા (યા'ની કરાબત વાલે) ફરમાયા
ગયા મગર યેહ બાત ઝરૂર હૈ કે રિશ્તે મેં ચૂંકે મુખ્તાલિફ દ-રજાત હૈં
(ઈસી તરહ) સિલએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક) કે દ-રજાત મેં
ભી તફાવુત (યા'ની ફકી) હોતા હૈ વાલિદૈન કા મર્તબા સબ સે બઢ કર
હૈ, ઇન કે બા'દ ઝૂ રેહ્મ મહરમ કા, (યા'ની વોહ રિશ્તેદાર જિન સે ન-સબી
રિશ્તા હોને કી વજહ સે નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ હો) ઇન કે બા'દ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें भेजता है. (مسلم)

બકિય્યા રિશ્તે વાલોં કા અલા કદરે મરાતિબ. (યા'ની રિશ્તે મેં નઝદીકી કી તરતીબ કે મુતાબિક) (رَدُّ الْمُحْتَار ج ٩ ص ١٧٨)

﴿2﴾ રિશ્તેદાર સે સુલૂક કી સૂરતેં

સિલઅ રેહમ (યા'ની રિશ્તેદારોં કે સાથ સુલૂક) કી મુખ્તલિફ સૂરતેં હેં, ઇન કો હદિય્યા વ તોહફા દેના ઓર અગર ઇન કો કિસી બાત મેં તુમ્હારી ઇઆનત (યા'ની ઇમદાદ) દરકાર હો તો ઇસ કામ મેં ઇન કી મદદ કરના, ઇન્હેં સલામ કરના, ઇન કી મુલાકાત કો જાના, ઇન કે પાસ ઉઠના બેઠના, ઇન સે બાતચીત કરના, ઇન કે સાથ લુત્ફો મેહરબાની સે પેશ આના. (نَوَازِج ١ ج ٣٢٣)

﴿3﴾ પરદેસ હો તો ખત ભેજ કરે

અગર યેહ શખ્સ પરદેસ મેં હૈ તો રિશ્તે વાલોં કે પાસ ખત ભેજ કરે, ઉન સે ખતો કિતાબત જારી રખે તા કે બે તઅલ્લુકી પૈદા ન હોને પાએ ઓર હો સકે તો વતન આએ ઓર રિશ્તેદારોં સે તઅલ્લુકાત તાઝા કર લે, ઇસ તરહ કરને સે મહબ્બત મેં ઇઝાફા હોગા. (رَدُّ الْمُحْتَار ج ٩ ص ١٧٨) (ફોન યા ઇન્ટરનેટ કે ઝરીએ ભી રાબિતે કી તરકીબ મુફીદ હૈ)

﴿4﴾ પરદેસ મેં હો, માં બાપ બુલાઓં તો આના પડેગા

યેહ પરદેસ મેં હૈ વાલિદૈન ઇસે બુલાતે હેં તો આના હી હોગા, ખત લિખના કાફી નહીં હૈ. યૂંહી વાલિદૈન કો ઇસ કી ખિદમત કી હાજત હો તો આએ ઓર ઉન કી ખિદમત કરે, બાપ કે બા'દ દાદા ઓર બડે ભાઈ કા મર્તબા હૈ કે બડા ભાઈ બ મન્જિલા બાપ કે હોતા હૈ, બડી બહન ઓર ખાલા માં કી જગહ પર હેં, બા'ઝ ઉ-લમા ને ચચા કો બાપ કી મિસ્લ બતાયા ઓર હદીસ : عَمُّ الرَّجُلِ صِنُؤَابِيهِ (યા'ની આદમી કા ચચા બાપ કી મિસ્લ હોતા હૈ) સે ભી યેહી મુસ્તફાદ હોતા (યા'ની નતીજા

કરમાને મુસ્તફા : عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ જો શાખ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

નિકલતા) હૈ. ઇન કે ઇલાવા ઔરોં કે પાસ ખત ભેજના યા હદિય્યા (યા'ની તોહફા) ભેજના કિફાયત કરતા હૈ. (رَدُّ الْمُحْتَار ج ٩ ص ٦٧٨)

﴿5﴾ કિસ કિસ રિશ્તેદાર સે કબ કબ મિલે

રિશ્તેદારોં સે નાગા દે કર મિલતા રહે યા'ની એક દિન મિલને કો જાએ દૂસરે દિન ન જાએ وَعَلَى هَذَا الْقِيَاس (યા'ની ઇસી પર અન્દાઝા લગા કર) કે ઇસ સે મહબ્બત વ ઉલ્ફત ઝિયાદા હોતી હૈ, બલ્કે અકરિબા (યા'ની કરાબત દારોં) સે જુમુઆ જુમુઆ મિલતા રહે યા મહીને મેં એક બાર ઔર તમામ કબીલે ઔર ખાનદાન કો એક (યા'ની મુત્તહિદ) હોના ચાહિયે, જબ હક ઉન કે સાથ હો (યા'ની વોહ હક પર હોં) તો દૂસરોં સે મુકાબલા ઔર ઇઝહારે હક મેં સબ મુત્તહિદ હો કર કામ કરે. (مَوْزُون ج ١ ص ٣٢٣)

﴿6﴾ રિશ્તેદાર હાજત પેશ કરે તો રદ કર દેના ગુનાહ હૈ

જબ અપના કોઈ રિશ્તેદાર કોઈ હાજત પેશ કરે તો ઉસ કી હાજત રવાઈ કરે, ઉસ કો રદ કર દેના કત્એ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા તોડના) હૈ. (إِضَاءً) (યાદ રહે ! સિલએ રેહ્મ વાજિબ હૈ ઔર કત્એ રેહ્મ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ)

﴿7﴾ સિલએ રેહ્મ યેહ હૈ કે વોહ તોડે તબ ભી તુમ જોડો

સિલએ રેહ્મી (રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા સુલૂક) ઇસી કા નામ નહીં કે વોહ સુલૂક કરે તો તુમ ભી કરો, યેહ ચીઝ તો હકીકત મેં મુકાફાત યા'ની અદલા બદલા કરના હૈ કે ઉસ ને તુમ્હારે પાસ ચીઝ ભેજ દી તુમ ને ઉસ કે પાસ ભેજ દી, વોહ તુમ્હારે યહાં આયા તુમ ઉસ કે પાસ ચલે ગએ. હકીકતન સિલએ રેહ્મ (યા'ની કામિલ દ-રજે કા રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક) યેહ હૈ કે વોહ કાટે ઔર તુમ જોડો, વોહ તુમ સે જુદા હોના ચાહતા

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (અબુ ડાઉદ)

હૈ, બે એ'તિનાઈ (યા'ની લા પરવાહી) કરતા હૈ ઓર તુમ ઉસ કે સાથ રિશ્તે કે હુકૂક કી મુરાઆત (યા'ની લિહાઝ વ રિઆયત) કરો. (રૈઝુ'લ્મુહાર ૧/૧૪૮)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

હુસ્ને ઝન રખને કા તરીકા

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મઝકૂરા સાતોં મ-દની ફૂલ નિહાયત તવજજોહ કે કાબિલ હૈં, બિલ ખુસૂસ સાતવેં મ-દની ફૂલ જિસ મેં “અદલે બદલે” કા ઝિક હૈ ઇસ કે બારે મેં અર્ઝ હૈ કે આજ કલ ઉમૂમન યેહી “અદલા બદલા” હો રહા હૈ. એક રિશ્તેદાર અગર ઇસ કો શાદી કી દા'વત દેતા હૈ જભી યેહ ઉસ કો દેતા હૈ અગર વોહ ન દે તો યેહ ભી નહીં દેતા. અગર ઉસ એક ને ઇસ કો ઝિયાદા અફરાદ કી દા'વત દી ઓર યેહ અગર ઉસ કો કમ અફરાદ કી દા'વત દે તો ઇસ કા ઠીકઠાક નોટિસ લિયા જાતા, ખૂબ તન્કીદેં ઓર ગીબતેં કી જાતી હૈં. ઇસી તરહ જો રિશ્તેદાર ઇસ કે યહાં કિસી તકરીબ મેં શિર્કત નહીં કરતા તો યેહ ઉસ કે યહાં હોને વાલી તકરીબ કા બાયકાટ કર દેતા હૈ ઓર યૂં ફાસિલે મઝીદ બઢાએ જાતે હૈં. હાલાંકે કોઈ હમારે યહાં શરીક ન હુવા હો તો ઉસ કે બારે મેં અચ્છા ગુમાન રખને કે કઈ પહલૂ નિકલ સકતે હૈં, મ-સલન વોહ ન આને વાલા બીમાર હો ગયા હોગા, ભૂલ ગયા હોગા, ઝરૂરી કામ આ પડા હોગા, યા કોઈ સખ્ત મજબૂરી હોગી જિસ કી વઝાહત ઉસ કે લિયે દુશ્વાર હોગી વગૈરા. વોહ અપની ગૈર હાઝિરી કા સબબ બતાએ, યા ન બતાએ હમેં હુસ્ને ઝન રખ કર સવાબ કમાના ઓર જન્નત મેં જાને કા સામાન કરતે રહના ચાહિયે. યુનાન્યે ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ حُسْنِ الْعِبَادَةِ - યા'ની હુસ્ને ઝન ઉમ્દા ઇબાદત સે હૈ.

(અબુ ડાઉદ ૬/૩૮૮ હદિથ ૬૧૧૩)

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ اُوَسْ عَلَیْہِ اُوَس (સ) રહમતે ભેજતા હૈ.

મુફ્ફિસિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَةُ اللّٰہِ ઇસ હદીસે પાક કે મુખ્તલિફ મતાલિબ બયાન કરતે હુએ લિખતે હૈં : યા'ની મુસલ્માનોં સે અચ્છા ગુમાન કરના, ઇન પર બદ ગુમાની ન કરના યેહ ભી અચ્છી ઇબાદત મેં સે એક ઇબાદત હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 621)

જન્નત કા મહલ ઇસ કો મિલેગા જો.....

બિલફઝ હમારા રિશ્તેદાર સુસ્તી કે સબબ યા કિસી ભી વજહ સે જાન બૂઝ કર હમારે યહાં નહીં આયા યા હમેં અપને યહાં મદૂઝિ નહીં કિયા બલ્કે ઇસ ને ખુલ્લમ ખુલ્લા હમારે સાથ બદ સુલૂકી કી તબ ભી હમેં બડા હૌસલા રખતે હુએ તઅલ્લુકાત બર કરાર રખને ચાહિએં, હઝરતે સય્યિદુના ઉબય બિન કા'બ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આ-લમિય્યાન صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અઝીમુશ્શાન હૈ : જિસે યેહ પસન્દ હો, કે ઇસ કે લિયે (જન્નત મેં) મહલ બનાયા જાએ ઓર ઇસ કે દ-રજાત બુલન્દ કિયે જાએં, ઇસે ચાહિયે કે જો ઇસ પર ઝુલ્મ કરે યેહ ઇસે મુઆફ કરે ઓર જો ઇસે મહરૂમ કરે યેહ ઇસે અતા કરે ઓર જો ઇસ સે કત્એ તઅલ્લુક કરે યેહ ઇસ સે નાતા (યા'ની તઅલ્લુક) જોડે.

(اَلْمُسْتَدْرَكُ لِلْحَاكِم ج ۳ ص ۱۲ حدیث ۳۲۱۵)

દુશ્મની છુપાને વાલે રિશ્તેદાર કો સ-દકા દેના અફઝલ તરીન હૈ

બહર હાલ કોઈ હમારે સાથ હુસ્ને સુલૂક કરે યા ન કરે હમેં હુસ્ને સુલૂક જારી રખના ચાહિયે. “મુસ્નદે ઇમામ અહમદ બિન હમ્બલ” કી હદીસે પાક મેં હૈ : اِنَّ اَفْضَلَ الصَّدَقَةِ الصَّدَقَةُ عَلَى ذِي الرَّجْمِ الْكَاشِحِ - યા'ની બેશક અફઝલ તરીન સ-દકા વોહ હૈ જો દુશ્મની છુપાને વાલે રિશ્તેદાર પર કિયા જાએ. (مُسْنَدُ اِمَامِ اَحْمَد بن حنبل ج ۹ ص ۱۳۸ حدیث ۲۳۵۸۹)

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો શાપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طہران)

રિશ્તેદાર સે જબ સપ્ત દુખ પહોંચા

અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદીક રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો અપને ખાલાઝાદ ભાઈ ગરીબો નાદાર વ મુહાજિર ઔર બદ્દી સહાબી હઝરતે સય્યિદુના મિસ્તહ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ જિન કા આપ ખર્ચ ઉઠાતે થે ઉન સે સપ્ત રન્જ પહોંચા ઔર વોહ યેહ કે ઉન્હોં ને આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી ખ્યારી બેટી યા'ની ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદીકા રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ પર તોહમત લગાને વાલોં કે સાથ મુવા-ફકત કી થી, ઇસ પર આપ (رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ને ખર્ચ ન દેને કી કસમ ખાઈ. ઇસ પર પારહ 18 સૂ-રતુનૂર કી આયત નમ્બર 22 નાઝિલ હુઈ. વોહ આયતે મુબા-રકા યેહ હૈ :

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ
وَالسَّعَةِ أَنْ يُوتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَ
الْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا ۗ أَلَا
تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ۗ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઔર કસમ ન ખાએં વોહ જો તુમ મેં ફઝીલત વાલે ઔર ગુન્જાઈશ વાલે હૈં કરાબત વાલોં ઔર મિસ્કીનોં ઔર અલ્લાહ કી રાહ મેં હિજરત કરને વાલોં કો દેને કી ઔર ચાહિયે કે મુઆફ કરેં ઔર દર ગુઝરેં કયા તુમ ઇસે દોસ્ત નહીં રખતે કે અલ્લાહ તુમ્હારી બખ્શિશ કરે ઔર અલ્લાહ બખ્શને વાલા મેહરબાન હૈ.

જબ યેહ આયત સય્યિદે આલમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને પઢી તો હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદીક રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ ને કહા : બેશક મેરી આરઝૂ હૈ કે અલ્લાહ (عَزَّ وَجَلَّ) મેરી મઘ્ફિરત કરે ઔર મેં મિસ્તહ (رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) કે સાથ જો સુલૂક કરતા થા ઉસ કો કભી મૌકૂફ (યા'ની બન્દ) ન કરુંગા યુનાન્યે આપ (رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ને ઉસ (માલી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा ठिक हुवा और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पढा तहकीक
वो ह बढ भप्त हो गया. (अह)

તઆવુન) કો જારી ફરમા દિયા. ઇસ આયત સે મા'લૂમ હુવા કે જો શખ્સ કિસી કામ પર કસમ ખાએ ફિર મા'લૂમ હો કે ઉસ કા કરના હી બેહતર હૈ તો ચાહિયે કે ઉસ કામ કો કરે ઔર કસમ કા કફફારા દે, હદીસે સહીહ મેં યેહી વારિદ હૈ. મઝીદ ફરમાતે હેં : ઇસ આયત સે હઝરતે સિદીકે અકબર رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કી ફઝીલત સાબિત હુઈ, ઇસ સે આપ કી ઉલુવ્વે શાનો મર્તબત (યા'ની રુત્બે કી અ-ઝમત) ઝાહિર હોતી હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ને આપ (رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ) કો (આયતે કુરઆની મેં) **أَوْلُوا الْفَضْلُ** (યા'ની ફઝીલત વાલા ઇશાદિ) ફરમાયા. (ખઝાઈનુલ ઇરફાન, સ. 563)
અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મઝિરત હો.

أَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

બયાં હો કિસ ઝબાં સે મર્તબા સિદીકે અકબર કા
હે ચારે ગાર મહબૂબે ખુદા સિદીકે અકબર કા
મકામે ખ્વાબે રાહત ચૈન સે આરામ કરને કો
બના પહલૂએ મહબૂબે ખુદા સિદીકે અકબર કા

(ઝોકે ના'ત)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

येह रिसाला पढ कर दूसरे को दे दीजिये

શાદી ગમી કી તકરીબાત, ઇજતિમાઆત, આ'રાસ ઔર જુલૂસે મીલાદ વગેરા મેં મક-ત-બતુલ મદીના કે શાએઅ કદા રસાઈલ ઔર મ-દની ફૂલોં પર મુશ્તમિલ પેમ્ફલેટ તક્સીમ કર કે સવાબ કમાઈયે, ગાહકોં કો બ નિયતે સવાબ તોહફે મેં દેને કે લિયે અપની દુકાનોં પર ભી રસાઈલ રખને કા મા'મૂલ બનાઈયે, અખ્બાર ફરોશોં યા બચ્ચોં કે ઝરીએ અપને મહલ્લે કે ઘર ઘર મેં માહાના કમ અઝ કમ એક અદદ સુન્નતોં ભરા રિસાલા યા મ-દની ફૂલોં કા પેમ્ફલેટ પહોંચા કર નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાઈયે ઔર ખૂબ સવાબ કમાઈયે.

ગમે મદીના, બકીઅ, મઝિરત ઔર બે હિસાબ જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આકા કે પડોસ કા તાલિબ

16 મુહર્રમુલ હરામ 1436 સિ.હિ.

10-11-2014

તંગદસ્તી સે બચને કા નુસ્ખા ઓર જન્નત કા ખઝાના

ﷺ : صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

﴿1﴾ કોઈ ઘર વાલે એસે નહીં કે આપસ મેં સિલએ
રેહ્મી (યા'ની રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા બરતાવ) કરેં
ફિર મોહતાજ (યા'ની તંગદસ્ત) હો જાઓં¹ ﴿2﴾ ચાર
ચીઝેં જન્નત કે ખઝાનોં મેં સે હૈં : સ-દકા છુપા કર
દેના, મુસીબત છુપાના, સિલએ રેહ્મી કરના ઓર
لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ² કહના.

1 : الاحسان بترتيب صحيح ابن حبان ج 1 ص 333 حديث 441

2 : تاريخ بغداد ج 3 ص 404

મક-ત-ખતુલ મદીના®

દા'વતે ઈસ્લામી

ફેઝાને મદીના, ત્રી કોનિયા બગીચે કે સામને, મિરઝાપૂર, અહમદઆબાદ-1. ગુજરાત, ઇન્ડિયા
Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net